

DATUM	ONDERWERP	INLEIDER
9-10-2018	Jezus een mensenleven	Prof. Dr. C.J. den Heyer
23-10-2018	De strijd om de Messias en het ontstaan van joden- en christendom	Dr. M. den Dulk
13-11-2018	Jesaja over de Knecht des Heren	Mw. Dr. H.J.M. van der Woude
27-11-2018	De grote spraakverwarring over de eindtijdverwachting	Rabbijn Dr. A. Ringer
11-12-2018	Messiasverwachting in de Joodse geschriften	Prof. Dr. P.C. Beentjes
8-1-2019	En wie zeggen jullie dat ik ben?	Prof. Dr. P.J.A. Nissen
22-1-2019	"Messias" bij Lucas en Mattheus	Ds. O. van der Veen
12-2-2019	Eindtijdverwachting in de Psalmen: Wat moeten we met de volken?	Dr. H.W.M. van Grol
26-2-2019	Messiaanse verwachting in de Koran	Dr. M. Ajouaou
12-3-2019	De levende verwachtingen van de komst van het messiaanse rijk en van de Messias, in de Psalmen.	H.J.M. Janssen ofm

HET LEERHUIS OOSTERBEEK

Staat open voor hen die zich aangesproken voelen door de Bijbel en willen luisteren naar wat joden en christenen wederzijds beweegt.

De avonden worden gehouden in:
De Vredebergkerk
Van Toulon van der Koogweg 3
6862 EB Oosterbeek
Aanvang: 20.00 uur

De kosten bedragen € 55,00 per persoon.
Opgave graag vóór 1 oktober 2018 door overmaking van dit bedrag op:
IBAN NL09 RABO 0153 4883 28
t.n.v. E.J. Schoevaars o.v.v. Leerhuis.

Hoewel men in beginsel inschrijft op de hele cursus bestaat de mogelijkheid om een "losse avond" bij te wonen voor € 7,50. Overleg met de penningmeester is mogelijk wanneer de hoogte van het cursusgeld een bezwaar vormt.

Inlichtingen bij het secretariaat:
mevr. R.M.C. Enklaar - Cooymans,
Van Wassenaerweg 17, 6862 ZC Oosterbeek
tel 026 3335770
roseline_enklaar@live.com

voor verdere informatie, zie:
raadvankerkenoosterbeek.tk/leerhuis

Het Comité Leerhuis Oosterbeek
R.M.C. Enklaar-Cooymans, G. van den Hof,
J.P. Marseille, E.J. Schoevaars, G.A. Groot Zwaaf-
tink

"Geen leerhuis zonder nieuwe inzichten"

bChagiga 3a

LEERHUIS OOSTERBEEK

38 e Leergang

2018/2019

**Messiaanse verwachting
in Torah, Bijbel en Koran**

Messiaanse verwachting in Thora, Bijbel en Koran.

Toen Jezus met zijn leerlingen op weg was naar Jeruzalem, vroeg hij hun: 'Wie zeggen de mensen dat ik ben?' Daarop kwamen allerlei antwoorden. Vervolgens vroeg hij: 'En wie ben ik volgens jullie?' Daarop antwoordde Petrus: 'U bent de Messias.' Wat betekent dat woord? En wat betekenen andere titels die voor Jezus in de Bijbel gebruikt worden, zoals Heiland, Verlosser, Redder, Bevrijder, Mensenzoon, Zoon van God? Dit seizoen willen wij in het Leerhuis stilstaan bij die vraag. Ook willen wij nagaan waar deze messiaanse verwachting vandaan komt en hoe het staat in jodendom en islam met de verwachting van een Messias.

De cyclus wordt geopend door Cees den Heyer. Hij zal laten zien hoe men in de loop der tijden in de christelijke traditie tegen Jezus heeft aangekeken. Hij publiceerde daarover onlangs het lijvige boek Jezus, een mensenleven.

Matthijs den Dulk komt de tweede avond. Hij zal ons kennis laten maken met de grote verscheidenheid van voorstellingen rondom de Messias onder joden en christenen en zich afvragen waarom de twee tradities uiteen groeiden.

De avond daarna spreekt Annemarieke van der Woude over de Knecht des Heren bij Jesaja, te vinden in de vier zogenaamde 'knechtsliederen' in Jesaja 40-55. Wie of wat is deze 'knecht' en welke rol vervult hij? En wat is het (beoogde) effect van zijn optreden op de lezers van deze teksten.

Albert Ringer verzorgt de volgende inleiding: over de grote spraakverwarring over de eindtijdverwachting. Hij zal nagaan hoe het begrip Messias in de na-bijbelse tijd in het jodendom wordt ge-

bruikt.

Panc Beentjes sluit hierop aan. Tot vrij recent heeft in de Bijbelwetenschap – met name in christelijke kring – het uitgangspunt gegolden dat de joden ten tijde van Jezus de komst van de Messias verwachten die als een definitieve verlosser voor Israël zou optreden. Maar recente studies van de joods-Palestijnse literatuur uit de late Tweede Tempelperiode tonen aan dat er voor deze overtuiging weinig overtuigend bewijs te vinden is.

Waarom verbiedt Jezus in het Marcusevangelie zijn leerlingen om zijn identiteit bekend te maken? Daarover spreekt Peter Nissen in januari 2019. Hij zal de titels voor Jezus in dit evangelie bespreken en aandacht besteden aan verschillende visies op het zogenaamde 'Messiasgeheim' bij Marcus.

De evangeliën van Matteüs en Lucas zijn wat de titel Messias betreft het tegenovergestelde van Marcus: dat Jezus de Messias is wordt luid en duidelijk verkondigd, te beginnen met het geboorteverhaal. Oebele van der Veen zal die teksten tijdens de zevende avond tegen het licht houden.

Harm van Grol zal over de eindtijdverwachting in de Psalmen spreken, met psalm 2, de 'koningspsalm', als uitgangspunt. Hoe kan de wereld voltooid worden als de 'gojim', de heidenen, blijven spoken.

Ook in de islam kent men een soort messiaanse verwachting. De komst van Al Mahdi wordt niet in de Koran, maar wel in de overleveringen van de profeet aangekondigd. Welke voorstellingen en verwachtingen hebben Soennieten en Shiieten van hem? Wat zijn de verschillen en overlappings met de christelijke en joodse Messias? Mohamed Ajouaou zal dit op de voorlaatste avond duidelijk maken.

De reeks wordt afgesloten door Henk Janssen, die spreekt over de levende verwachtingen van de komst van het messiaanse rijk en van de Messias in de Psalmen.

Aan het programma werken mee:

Dr. M. Ajouaou

Hoofd islamitische geestelijke verzorging bij het Ministerie van Veiligheid en Justitie en docent islam aan de Vrije Universiteit.

Prof. Dr. P.C. Beentjes

Emeritus hoogleraar Oude Testament Universiteit Tilburg.

Dr. M. den Dulk

Universitair docent Radboud Universiteit

Dr. H.W.M. van Grol

Oud-docent Tilburg School of Catholic Theology

Prof. Dr. C.J. den Heyer

Emeritus hoogleraar Theologische Universiteit Kampen en oud-docent Doopsgezind Seminarium

H.J.M. Janssen, ofm

Emeritus-deken van Arnhem, begeleider JONAS-Leerhuis Arnhem, hoofdredacteur van Tijdschrift voor verkondiging

Prof. Dr. P.J.A. Nissen

Hoogleraar Oecumenica Radboud Universiteit Nijmegen en remonstrants predikant Oosterbeek

Rabbijn Dr. A. Ringer

Rabbijn liberaal joodse gemeenten Rotterdam en Twente en krijgsmachtrabbijn

Ds. O. van der Veen

Predikant PKN Oosterbeek-Wofheze

Mw. Dr. H.J.M. van der Woude

Redactiesecretaris Speling en predikant Remonstranten Oosterbeek